

Zespół pałacowy (1923-1928)

Współrzędne: Szerokość - 51.545841, Długość - 23.463975

Na początku XVII wieku wieś należała do gminy żydowskiej we Włodawie. Folwark Adampol po raz pierwszy wzmiankowany jest w 1792 r., gdy właścicielami byli Adam i Izabela z Flemingów Czartoryscy. Z racji nierentowności produkcji rolnej tych terenów, kolejny właściciel w II połowie XIX w. August Zamoyski przystąpił do przestawienia gospodarki dóbr włodawskich na produkcję leśną. W 1920 r. Konstanty Zamoyski za swoją siedzibę wybrał Adampol i zamieszkał w drewnianej leśniczówce. W 1922 r. rozbudował ją o część zachodnią oraz dostosował do celów mieszkalnych część wschodnią. Prawdopodobnie z tego okresu pochodzą ślady ogrodu ozdobnego wokół leśniczówki, tzn: nasadzenia świerka srebrnego, krzewy lilaka i jaśminowca. W 1923 r. po wykarczowaniu ponad 20 arów lasu na północny-wschód od starej leśniczówki przystąpiono do budowy **zespołu pałacowego**, która trwała do 1928 r. Po 1921 r. Konstanty Zamoyski przystąpił do odbudowy folwarku. Powstały budynki: rządcówka - w miejscu istniejącej przed wojną; obora murowana w miejscu obory i szopy; sześciorek - w miejscu stodoły. Natomiast w północnej części folwarku powstała suszarnia chmielu i magazyny. Pałac myśliwski zbudowany według wytycznych Konstantego Zamoyskiego przez architekta Zygmunta Dewuar, a następnie Jana Koszczyc Witkiewicza jako eklektyczna budowla w duchu baroku polskiego XVII w. Oceniana jako najciekawsza bodaj siedziba powstała całkowicie od nowa w okresie 20-lecia międzywojennego, która w założeniu miała być przedłużeniem pałacu w Różance. Na przełomie września i października 1939 r. majątek i pałac zajmują Niemcy. Zamoyscy przenoszą się do oficyny, a w 1942 r. zostają wysiedleni. W dniach 27-30 IX 1939 r. w pałacu tym mieściła się kwatera generała dywizji Franciszka Kleeberga, dowódcy Grupy Operacyjnej "Polesie". W Adampolu założono w 1942 roku obóz pracy, który zlikwidowano w dniach 16-17.08.1943 r. Obsługiwał administrowany przez Niemców majątek ziemski. Zgromadzonych w obozie było 600 więźniów narodowości żydowskiej. W czasie likwidacji obozu zastrzelono na miejscu wszystkich więźniów. Po drugiej wojnie światowej folwark częściowo włączony do PGR Korolówka a częściowo rozparcelowany, gdzie powstało samodzielne gospodarstwo. 13 lutego 1946 r. zespół pałacowy oraz otaczający teren zostaje przekazany dla potrzeb Sanatorium Przeciwgruźliczego. Od 1997 roku mieści się tu Zakład Opieki Zdrowotnej Gruźlicy i Chorób Płuc.

Zespół pałacowy, 1923-1928 wpisano do rejestru zabytków pod nr: A/108/14 z 28.08.1981